

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
KANTON SREDIŠNJA BOSNA/SREDNJOBOSANSKI KANTON
MINISTARSTVO PROSTORNOG UREĐENJA, OBNOVE I POVRATKA

ZAKON
o proglašenju spomenika prirode
«PROKOŠKO JEZERO»
(nacrt)

Travnik, siječanj 2005

Na osnovu člana 41, točka f Ustava Kantona Središnja Bosna/Srednjobosanskog kantona (SL. novine KSB/SBK 1/97, 5/97, 6/97, 2/98, 8/98, 10/00, 8/03 i 2/04) i člana 30. stav 9. Zakona o zaštiti prirode («Sl. novine Federacije BiH» broj:33/03), a po osnovu utvrđenog prijedloga Ministarstva za prostorno uređenje, obnovu i povratak, Skupština kantona na sjednici održanoj ___ .. 2005 godine donosi

ZAKON

o proglašenju spomenika prirode «PROKOŠKO JEZERO»

Član 1.

Ovim zakonom, Područje Prokoškog jezera, proglašava se Spomenikom prirode «Prokoško jezero» (u daljem tekstu: Spomenik prirode) kao kategorija zaštićenog područja i utvrđuju: granice obuhvata, zaštićene zone, aktivnosti u zaštićenom području, mjere zaštite korištenja prirodnih vrijednosti, upravljanje, kaznene odredbe i nadzor nad primjenom zakona.

Zaštićeno područje

Član 2.

Područje Prokoškog jezera smješteno je na planini Vranici, obuhvata prostor između dolina rijeke Vrbasa i dolina rijeke Bosne i njenih pritika Bistrice i Fojničke rijeke. Najviši vrhovi koji ujedno predstavljaju i granice istraživanog područja su na zapadu Nadkrstac (2110 m) sa koordinatama 43° 58' 30" N i 17° 43' 10" E, Krstac (2069 m) sa koordinatama 43° 58' 25" n i 17° 44' 20" E, na jugu Loćika (2107 m) sa koordinatama 43° 57' 20" N i 17° 44' 55" E, Treskavica (2023 m) sa koordinatama 43° 57' 35" N i 17° 45' 40" E, i Tikva (1922 m) sa koordinatama 43° 57' 55" i 17° 47' 10" E, te na istoku Stražica (1806 m) sa koordinatama 43° 58' 15" N i 17° 46' 40"E.

Granice obuhvata

Član 3.

Granica obuhvata spomenika prirode su definisane na osnovu elemenata hidrološkog režima vodosnadbijevanja jezera i geološkog sastava terena na kojem je izgrađena jezerska kotlina.

Katastarska općina u kojoj se nalazi cjelokupni obuhvat je K.O. Prokos.

Karta sa ucrtanom granicom spomenika prirode i granicama zaštićenih zona izrađena u mjerilu 1: 10000 je sastavni dio ovog zakona i čuva se u nadležnom kantonalnom ministarstvu za poslove zaštite okoliša.

Zaštićene zone

Član 4

U okviru granica Spomenika prirode, ukupne površine 2225 ha utvrđuju se tri zaštićene zone.

Član 5

Prva zaštićena zona (A zona – nukleus) obuhvata površinu od 186 ha i predstavlja prostor najviših vrijednosti koji mora ostati u potpunosti očuvan.

Granica obuhvata Prve zaštićene zone polati sa južne strane od kote Debelo brdo (1858 m) odakle se spušta na orografsko sedlo od 1660 m na jugoistočnoj strani jezerskog basena. Od njega se granična linija hipsometrijski najprije uzdiže prema istoku na kotu Glavičica (1691 m) a zatim se u pravcu istok-sjeveroistok preko mase koluvijalnog matičnog stijenskog materijala spušta na manju morfološku glavicu od 1630 m ($x = 6481116$, $y = 4868173$). Od nje granična linija, prateći erozivno stijensko uzvišenje, naglo povija prema sjeverozapadu i poklapa se sa sa izohipsom od 1630 m sve do korita Jezernice ($x = 6480767$, $y = 4868474$), odakle ponovo skreće u smjeru istok-sjeveroistok do strmog krškog odsjeka Hrid. Dalje granična linija prelazi u sjever-sjeveroistočni pravac do Trebevića (1650 m; $x = 6481513$, $y = 4869269$) odakle naglo prelazi u smjer paralelničkog pravca pružanja i uzdiže se do vrha Čoso (1864 m). Prateći dalje orografsko razvođe Smiljevičke kose u smjeru zapad-jugozapad granična linija se dalje hipsometrijski najprije spušta na orografsko sedlo (1820 m) a zatim uzdiže prema vrhovima Guvno (1860 m) i Tikva (1922 m). Pravac pružanja granične linije je dalje uporednički (sjever – jug) do orografskog sniženja Travnička vrata (1810 m) odakle preovlađujućim jugoistočnim a zatim istočnim pravcem prati izohipsu od 1800 m do orografskog uzvišenja od 1817 m na jugozapadnoj padini jezerske kotline. Od njega se granica ponovo uporednički u južnom smjeru hipsometrijski najprije spušta do orografskog sedla na 1750 m nadmorske visine a zatim uzdiže do manje morfološke zaravni od 1860 m ($x = 6480129$, $y = 4867364$). Granična linija dalje gotovo paralelničkim smjerom povija u pravcu istok-sjeveroistok na Debelo brdo čime se zatvara prostorno obuhvat Zone I – nukleusa zaštićenog područja.

Član 6.

Osnovne vrijednosti Prve zaštićene zone čine:

1. Geološka raznolikost:

- u neposrednom prostoru jezerske kotline dominiraju formacije karbona i perma (C,P) predstavljene naslagama metariolita i rjede riolita.
- po neposrednom južnom obodu jezerske kotline ove naslage kontaktiraju pločaste krečnjake gornjeg i srednjeg devona ($D_{1,2}$), koji su u formi nešto masivnijih razvijeni i na jugoistočno ekspaniranim padinama Smiljevičke kose kao i sa zapadne strane.

2. Geomorfološka raznolikost:

- geomorfološki proces i oblici su predstavljeni elementima ograničene krške morfoskulpture erozivnog i akumulacionog tipa. Najtipičnije su brojne vrtače uglavnom metarskih dimenzija a pored njih su razvijeni i mikrooblici tipa manjih mrežastih škrapa.

- u prostoru sjevernog i sjeveroistočnog oboda su vrlo razvijeni padinski procesi oburvavanja, osipanja, spiranja i jaružanja koji rezultiraju obrazovanjem akumulativnih nakupina koluvijalno-proluvijalnog tipa erodovanog stijenskog materijala u podini. Sa zapadne strane su utvrđene nakupine od konglomerata i drobine.
- brojne gravitacione forme urniskog tipa u obliku haotično raspoređenih stijenskih blokova vidljive su po cijelom prostoru neposredne jezerske aluvijalne ravni.
- od morfoloških raznolikosti mogu se izdvojiti vrhovi: Debelo brdo, Glavica, Čoso i Tikva.

3. Hidrološka raznolikost

- glečersko Prokoško jezero,
- veći broj manjih jezerskih pritoka koje uglavnom nastaju od jačih izvora kontaktnog tipa i površinski difuzno pritiču u jezero. Najvažniji je Razvalinski potok, a od izvora Mujagin studenac. Sa sjeverne strane jezerske kotline je Suhojezerski potok koji ponire u dužini od oko 70 m. Glavna jezerska otoka je Jezernica

4. Biološka raznolikost

- endemična podvrsta alpskog tritona (*Triturus alpestris* ssp. *reiseri*),
- visok procent endemičnih vrsta biljaka,
- veliki broj biljnih vrsta koje pripadaju kategorijama rijetkih, osjetljivih i ugroženih vrsta,
- visok stepen biocenološke raznolikosti, a posebno je značajna vegetacija oko izvora i potoka, te vegetacija snježnika, planinskih rudina i vriština, te različiti tipovi šuma subalpskog pojasa.

Član 7.

Druga zaštićena zona (B zona – puferska) obuhvata prostor površine 732 ha koji je dovoljno očuvan kako za konzervaciju sopstvenih ekosistema, tako i ekosistema u nukleusu, te pruža mogućnost za istraživanja, edukaciju i duhovnu rekreaciju.

Granica obuhvata Druge zaštićene zone sa juga započinje od vrha Treskavica (2023 m) i u pravcu sjeveroistoka se spušta na kotu 1835 m. Pateći isti smjer ona se dalje spušta preko orografskog razvođa Zelena gromila na vrh Stražica (1806 m). Od njega mijenja pravac u sjeverni i spušta se na orografsko sniženje Sivka (1253 m) i dalje u smjeru sjever-sjeveroistok na dio lijeve strane doline rijeke Jezernice i dijela lijeve strane šumskog puta koji prati izohipsu od 1200 m. Na oko 120 m udaljenosti od velike krivine šumskog puta ($x = 6482376$, $y = 4869925$) granična linija povija u smjer zapad-sjeverozapad i uzdiže se prema vrhu Runjevica (1727 m) odakle se gotovo sjevernim smjerom spušta prema morfološkoj zaravni na 1605 m i dalje u smjeru zapada prati izohipsu od 1550 m do kote 1540 m. Pateći dalje istu izohipsu od 1550 m granična linija povija u pravcu jugozapada i odakle se spušta u prostor Smiljevače i dolinu Džehenemskog potoka na 1500 m visine ($x = 6480197$, $y = 4869787$). Od navedenih koordinata granična linija se u istom jugozapadnom smjeru najprije hipsometrijski uzdiže na vrh Vratolom (1847 m) a zatim spušta na sekundarnu visinsku kotu od 1720 m ($x = 6479103$, $y = 4868931$). Sjeverozapadno od travničkih vrata povija i hipsometrijski se spušta prema jugu i slijedeći orografsko razvođe prostora Široki do se uzdiže na vrh Krstav (2069 m). Južno od njega na oko 120 m udaljenosti dolazi se na općinsku granicu sa koordinatama:

$x = 6479227, y = 4867909, x = 6479378, y = 4867894, x = 6479568, y = 4867817, x = 6479641, y = 4867647, x = 6479689, y = 4867348, x = 6479956, y = 4866348, x = 6480090, y = 4866220$).
Od posljednje koordinate granična linija skreće prema istoku na vrh Treskavica čime se zatvara prostorni obuhvat Zone II – puferske zone.

Član 8.

Osnovne vrijednosti Druge zaštićene zone čine:

1. Geološka raznolikost:

- predstavljena je istim geološkim članovima kao i u nukleusu osim što su unutar nje dijelom utvrđene i formacije silur-devonske starosti. Krečnjačke naslage su znatno moćnije i rasprostranjenije.

2. Geomorfološka raznolikost:

- zbog znatno veće energije reljefa ove zone u odnosu na nukleus, svi istaknuti geomorfološki procesi su znatno izrazitiji.
- najvažniji elementi morfološkog diverziteta su predstavljeni vrhovima: Treskavica, Zelena gromila, Stražica, Runjevica, Vratolom i Krstac.

3. Hidrološka raznolikost

- ovršinska hidrološka mreža je veoma razvijena, i pored navedene Jezernice najpoznatiji su: Zavol, Runjevički i Džehenemski potok.
- poznata je i grupa kontaktnih izvora Jezerca u jugoistočnom dijelu zone.

4. Biološka raznolikost

- visok procent endemičnih vrsta biljaka,
- veliki broj biljnih vrsta koje pripadaju kategorijama rijetkih, osjetljivih i ugroženih vrsta,
- visok stepen biocenološke raznolikosti, a posebno je značajna vegetacija oko izvora i potoka, te vegetacija snježnika, planinskih rudina i vriština, te različiti tipovi šuma subalpskog pojasa.

Član 9.

Treća zaštićena zona (C zona – tranzicijska zona) obuhvata prostor površine 1307.ha, u kome preovladava očuvanje izvornog stanja.

Granica obuhvata Treće zaštićene zone polazi sa najjužnije tačke granične linije na kontaktu sa općinskom granicom i predstavljena je orografskim sedlom u prostoru Vrata na 1850 m nadmorske visine ($x = 6482248, y = 4865471$) odakle se preovlađujućim sjeveroistočnim smjerom obodom istočnih i jugostočnih padina Vrankuše spušta na lijevu stranu doline rijeke Borovnice na 1256 m visine ($x = 6482821, y = 4866643$). Od nje granica povija u smjeru zapad-sjeverozapad do presjeka sa prvom lijevom pritokom rijeke Borovnice ($x = 6482526, y = 4866795$) odakle ponovo dobiva provlađujući sjeveroistočni pravac prateći izohipsu 1300 m nadmorske visine do podnožja strmog odsjeka u prostoru Grablje gdje presjeca novu lijevu pritoku rijeke Borovnice na nadmorskoj visini od 1210 m ($x = 6483504, y = 4868114$). Odavde granična linija povija prema sjeveru prateći ponovo izohipsu od 1300 m do koordinate $x = 6483545, y = 4868804$ i dalje se hipsometrijski uzdiže i prati oblik izohipse 1450 m do koordinate $x = 6483774, y = 4869192$.

Granična linija se dalje prema sjeveru hipsometrijski spušta do presjeka sa šumskim putem na 770 m nadmorske visine ($x = 6484069$, $y = 4870221$), odakle i dalje prateći desnu stranu puta skreće prema zapadu do koordinate $x = 6483548$, $y = 4870250$. Granica se u istom smjeru nastavlja na novom kontaktu sa velikom krivinom istoga puta na koordinati $x = 6482959$, $y = 4870357$, odakle prateći desnu stranu preostalog dijela puta i izohipsu od 1250 m dolazi do koordinate $x = 6482210$, $y = 4871059$. Od nje se spoljašnja granična linija nastavlja u smjeru sjever-sjeveroistok do prostora sjeverno od Vlaške ravni sa koordinatama: $x = 6481868$, $y = 4871861$; $x = 6481759$, $y = 4871908$. Odavde granica dobiva preovlađujući zapadni smjer i hipsometrijski se spušta u prostor Tisova kosa na desnu stranu novog šumskog puta i dalje prema jugu presjeca Runjevički potok ($x = 6480384$, $y = 4871208$) i Džehenemski potok ($x = 6480105$, $y = 4871164$). Odavde granična linija presjeca općinsku granicu na koordinati $x = 6479958$, $y = 4871029$, i dalje po sljedećim koordinatama: $x = 6479878$, $y = 4870785$; $x = 6479703$, $y = 4870479$; $x = 6479575$, $y = 4870207$; $x = 6479072$, $y = 4869557$; $x = 6478936$, $y = 4869478$; $x = 6478069$, $y = 4869174$; $x = 6477928$, $y = 4869071$; $x = 6477816$, $y = 4868970$; $x = 6477855$, $y = 4868201$; $x = 6477994$, $y = 4868011$; $x = 6478155$, $y = 4867974$; $x = 6479958$, $y = 4871029$; $x = 6479227$, $y = 4867909$, $x = 6479378$, $y = 4867894$; $x = 6479568$, $y = 4867817$; $x = 6479641$, $y = 4867647$; $x = 6479689$, $y = 4867348$; $x = 6479956$, $y = 4866348$; $x = 6480090$, $y = 4866220$; $x = 6480187$, $y = 4866103$; $x = 6480309$, $y = 4866050$; $x = 6480875$, $y = 4866066$; $x = 6481288$, $y = 4866002$; $x = 6482248$, $y = 4865471$. Sa posljednjom koordinatom se zatvara krug Zone III – spoljašnje zone zaštićenog područja Prokoškog jezera.

Opis ovog područja rađen je sa karata novog premjera 1: 10 000.

Član 10.

Osnovne vrijednosti Treće zaštićene zone čine:

- slični elementi geološkog i geomorfološkog diverziteta.
- najznačajniji morfološki članovi ove zone su: Vrankuša, Stražica, Okruglača, Površca, Velikovac, i Džehenem.
- gotovo sva izvorišna čelenka Borovnice (Grozničavica i dr.) je razvijena u ovoj zoni.
- na sjeveroistoku se nalazi vodotok Sajevica koji je djelimično i granica ove zone.
- ekosistemi klekovine bora
- ekosistemi livadske vegetacije

Mjere zaštite

Član 11.

Aktivnosti u spomeniku prirode moraju biti usklađene sa ovim Zakonom, Planom upravljanja spomenikom prirode "Prokoško jezero" (u daljem tekstu: Plan upravljanja), propisima iz zaštite okoliša, prostornog uređenja, građenja i drugim važećim propisima.

Član 12

U prvoj zaštićenoj zoni mjere zaštite obuhvataju konzervaciju specifičnih prirodnih obilježja, a odnose se na:

- zabranu narušavanja ambijentalnih vrijednosti,
- zabranu eksploatacije mineralnih sirovina,
- zabranu lova i ribolova osim sanitarnog,
- zabranu sakupljanja ljekovitih biljaka,
- zabranu namjernog unošenja invazivnih vrsta,
- zabrana pašarenja u prostoru jezerske aluvijalne ravni,
- zabrana izgradnje svih vrsta objekata,
- zabrana isušivanja niskih tresetišta,
- zabranu narušavanja prirodnog hidrološkog režima,
- zabranu upotrebe otvorenog plamena,
- zabranu odlaganja čvrstog i tečnog otpada.

Član 13.

U drugoj zaštićenoj zoni mjere zaštite obuhvataju očuvanje i zaštitu izvornog stanja, a odnose se na:

- zabranu sječe drveta (osim sanitarne sječe)
- zabranu lova osim sanitarnog,
- zabranu sakupljanja ljekovitih biljaka u komercijalne svrhe,
- zabranu namjernog unošenja invazivnih vrsta,
- zabranu saobraćaja vozilima bez posebnog odobrenja,
- zabranu izgradnje u zonama postojećih vrela,
- zabranu svih ostalih aktivnosti koje mogu remetiti namjenu zone.

Član 14.

Mjere zaštite u Trećoj zaštićenoj zoni su usmjerene na očuvanje Prve i Druge zaštićene zone i održavanja izvornog stanja, a obuhvataju zabranu privrednih i drugih aktivnosti koje nisu usklađene sa statusom zaštićenog područja.

Član 15.

Šumskoprivredne, vodoprivredne i lovnoprivredne osnove, uskladiće se sa mjerama zaštite utvrđenim ovim zakonom.

Aktivnosti u zaštićenom području

Član 16.

U prvoj zaštićenoj zoni dozvoljene aktivnosti su:

- pašarenja prema članu 12. alineja 6.,

- oplemenjivanje – ekološka restauracija postojećih hidrosistema (Prokoško jezero i izvori),
- rekreacija,
- unaprjeđenje infrastrukture (staze, klupe i sl.) za rekreaciju,
- uspostava elektroinstalacija u formi koja će biti uklopljena u ekološko prostorni ambijent,
- saobraćaj posebnim vozilima uz odobrenje,
- razvoj centralizovanog upravljanja otpadom (bez suvišnog odlaganja smeća u korpe),
- postavljanje informativnih sadržaja od prikladnih materijala.

Član 17.

U drugoj zaštićenoj zoni dozvoljene aktivnosti su.

- sanitarna sječa,
- ekstenzivno pašarenje,
- kosidba,
- rekreacija,
- edukacija i istraživanja,
- izgradnja edukacionog centra,
- izgradnja turističke infrastrukture koja će biti ambijentalno uklopljena,
- održavanje postojeće saobraćajne infreastrukture.

Član 18.

U trećoj zaštićenoj zoni dozvoljene aktivnosti su:

- poljoprivredna proizvodnja,
- razvoj male privrede i kućnih radinosti,
- izgradnja turističkih objekata za ljetni i zimski turizam u prosotru od Vlačke ravni do Hrida,
- izgradnja edukacionih centara,
- izgradnja javnih parking prostora za posjetioce.

Financiranje, korištenje i upravljanje

Član 19.

Odluku o davanju Spomenika prirode na upravljanje, na prijedlog Vlade donosi Skupština kantona u roku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Propisom iz prethodnog stava pobliže će se regulirati status upravljača, način finansiranja, prava i obaveze, odgovarajuće ovlasti u vezi sa upravljanjem i nadzorom, te odrediti nadležni organi za donošenje potrebnih provedbenih propisa.

Nadzor

Član 20.

Nadzor nad provođenjem odredaba ovog zakona vrši kantonalno ministarstvo nadležno za poslove zaštite okoliša.

Inspeksijski nadzor vrši Kantonalni inspektor zaštite okoliša, na način i pod uvjetima predviđenim Zakonom o zaštiti prirode.

Kaznene odredbe

član 21.

Za prekršioce odredbi članova 12., 13. i 14. ovog zakona shodno će se primjenjivati kaznene odredbe predviđene Zakonom o zaštiti prirode, te ostalih propisa iz oblasti zaštite okoliša.

Prijelazne i završne odredbe

član 22.

Nadležni organi su dužni donijeti ili uskladiti postojeću prostorno-plansku dokumentaciju sa odredbama ovog zakona u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu zakona.

član. 23.

Plan upravljanja iz člana 11. ovog zakona donijeće Vlada kantona u roku od 12 mjeseci od dana donošenja ovog Zakona.

član 24.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u Službenim novinama Srednjobosanskog kantona.

Broj: _____

Travnik, ____ 2005 godine:

Predsjednik Sabora Kantona Središnja
Bosna/Srednjobosanskog kantona

Velimir Valjan, Dr. med.

O b r a z l o ž e n j e

Zakonski osnov

Zakonski osnov za donošenje Zakona je sadržan u članu 30. stav 2. i 9. Zakona o zaštiti prirode («Sl. novine Federacije BiH», broj : 33/03) kojim je propisano da se spomenik prirode kao zaštićeno područje proglašava posebnim zakonom koji donosi zakonodavno tijelo kantona na prijedlog resornog kantonalnog ministarstva.

Zaštićena područja – pojam

Zaštićeno područje je dio kopna i/ili mora određeno radi zaštite i održavanja biološke raznolikosti, prirodnih i kulturnih resursa, a prema kategorizaciji može biti kao zaštićeno prirodno područje, nacionalni park, spomenik prirode i zaštićeni krajolik

Spomenik prirode je vrsta zaštićenog područja s jednom ili više specifičnih prirodnih značajki od iznimne ili jedinstvene vrijednosti zbog svojih prirodnih, reprezentativnih ili estetskih svojstava ili kulturne važnosti.

Razlozi za donošenje Zakona

Područje Prokoškog jezera smješteno na planini Vranici obuhvata prostor između dolina rijeke Vrbasa i dolina rijeke Bosne i njenih pritoka Bistrice i Fojničke rijeke. Unutar pomenutog područja postoje fodne vrijednosti koje su karakteristične po geološkoj, hidrološkoj i biološkoj raznolikosti, a kao takve predstavljaju iznimne i jedinstvene vrijednosti koje treba očuvati i zaštititi.

Inicijativu zaštite šireg područja planine Vranice i Prokoškog jezera, sredinom 2003. godine, pokrenula je Nevladina organizacija "Centri civilnih inicijativa" (CCI) iz Sarajeva.

Nakon načelne potpore, dobivene od nadležnog kantonalnog ministarstva, Centar civilnih inicijativa je otpočeo sa ciljanom i planski oskmišljenom kampanjom na projektu zaštite područja Prokoškog jezera.

Pored ovog Ministarstva u kampanju su uključeni: šira javnost, nadležni organi općine Fojnica, nevladine organizacije za promidžbu zaštite okoliša iz Fojnice i ostalih općina kantona.

Zatim se pristupilo organiziranju brojnih rasprava i okruglih stolova, izradi i distribuciji promotivnih materijala kojima su prezentirani značaj i ciljevi kampanje.

Paralelno sa navedenim aktivnostima su vršene konsultacije i sastanci sa predstavnicima ovog Ministarstva i Federalnog ministarstva prostornog uređenja i okoliša.

Posebno je vrijedno istaći kontakte sa predstavnicima Ministarstva prostornog uređenja i zaštite okoliša Sarajevskog kantona, koji su nam prenijeli iskustva na realizaciji nekoliko svojih projekata zaštite, a realizacija nekoliko njih je u toku.

Kampanja je dala značajne smjernice daljnjem radu, ukazujući na zaključak o potrebi izrade specijalističke studije u kojoj bi se na kompletan način evaluirale prirodne vrijednosti ovog prostora.

Uz načelni pristanak Ministarstva, CCI je finansijski podržao štampanje Studije "Prokoško jezero – spomenik prirode" koju je izradila grupa eminentnih stručnjaka specijalista sa PMF iz Sarajeva, okupljenih oko NVO-a "Greenway" Sarajevo.

CCI je Studiju dostavio Vladi kantona i resornom Ministarstvu na razmatranje i zatražio da se zauzme stajalište o pokretanju postupka sukladno važećim propisima.

Ministarstvo je nakon razmatranja Studije, ocijenilo opravdanom inicijativu o pokretanju postupka zaštite područja Prokoškog jezera.

Ovakva ocjena se temelji na činjenicama kojima Studija nedvojbeno ukazuje na nužnost i potrebu jednog novog i drugačijeg pristupa u valorizaciji, zaštiti (konzervaciji) i održivoj upotrebi prirodnih resursa na planini Vranici, a posebice jezera i šireg područja oko Prokoškog jezera (raznolikost endemičnih i reliktnih životinjskih i biljnih vrsta i njihovih zajednica i staništa i dr.).

Vlada KSB/SBK je svojim Zaključkom broj: 01-05-82/04 od 19.08.2004 godine zadužila ovo Ministarstvo da pokrene inicijativu za izradu Nacrta Zakona o proglašenju Prokoškog jezera Spomeniku prirode.

Obrazloženje pojedinih odredbi Zakona

Članovima 2-10. Zakona definirano je samo zaštićeno područje, granice Spomenika prirode, zoniranje prostora sa specifikumima i osnovnim vrijednostima geološke, hidrološke i biološke raznolikosti, koji se naslanjaju na naučno znanstvenu studiju "**Prokoško jezero – spomenik prirode**", autora Mr. Sci, Samir Đug i Mr. Sci, Nusret Drešković ispred nevladine organizacije Greenway Konsalting.

Članom 11. propisano je da se dozvoljene aktivnosti imaju obavljati sukladno važećim propisima, a posebno su apostrofirane aktivnosti koje imaju karakter gradnje i zahvata u prostoru. Iste se prema članu ovog zakona imaju obavljati sukladno važećem Zakonu o prostornom uređenju i Zakonu o građenju. Pomenutim propisima jasno je definiran inspekcijski nadzor u vezi s gradnjom i uklanjanjem bespravno izgrađenih objekata.

U članovima 12.-15. propisane su mjere zaštite u tri zaštićene zone, koje se prvenstveno ogledaju u zabranama vršenja jasno nabrojanih aktivnosti i zahvata, a u cilju zaštite i očuvanja vrijednosti.

Članovima 16.-18. Zakona propisane su dozvoljene aktivnosti i intervencije unutar zaštićenih područja.

Članom 19. propisano je da će Skupština kantona, posebnom odlukom u roku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu zakona, odrediti upravljača nad spomenikom prirode, jasnije propisati način finansiranja kao i ostala prava i obaveze u vezi sa upravljanjem.

Članom 20. je propisano da nadzor nad primjenom zakona vrši Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okoliša, a inspekcijski nadzor Kantonalnom inspektoratu za zaštitu okoliša.

Članom 21. zakona je propisano da će se za prekršioce određenih odredbi zakona shodno primjenjivati kaznene odredbe Zakona o zaštiti prirode, te ostalih propisa iz oblasti zaštite okoliša. Prema članu 33. Zakona o zaštiti prirode tko prekrši zabranu utvrđenu propisom o proglašenju područja prirode zaštićenim, može se kazniti novčanom kaznom od 1.000,00 KM do 10.000,00 KM ukoliko se radi o pravnoj osobi, odnosno novčanom kaznom u iznosu od 200,00 KM do 500,00 KM, ukoliko je prekršitelj fizička osoba.

Sam zakon u ovoj fazi ne iziskuje izdvajanje značajnijih budžetskih sredstava. Značajna financijska sredstva biće potrebna nakon donošenja propisa iz člana 19. ovog zakona, čime će se osigurati da zacrtani ciljevi u ovom projektu budu u potpunosti ostvareni.